03/07/2019

Ο άνοστος Μέλανας Ζωμός

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

Ο τύραννος των Συρακουσών Διονύσιος μίσθωσε ένα Σπαρτιάτη μάγειρα και τον διέταξε να του φτιάξει τον περίφημο μέλανα ζωμό.
Ο Διονύσιος το δοκίμασε, αλλά δεν του άρεσε.

– Για να σου φανεί νόστιμο, του είπε ο μάγειρας, θα πρέπει προηγουμένως να κάνεις όλες τις στρατιωτικές ασκήσεις, να ιδρώσεις και να κολυμπήσεις πέντε ώρες στον Ευρώτα και κατόπιν δοκίμασε και θα δεις.

Ο γνωστός με την ονομασία μέλας (μέλανας) ζωμός, ήταν ένας ζωμός από χοιρινό και αποτελούσε την κύρια τροφή των Σπαρτιατών πολεμιστών.

Ο Πλούταρχος υποστηρίζει πως «ανάμεσα στα πιάτα, αυτό που έχαιρε της μεγαλύτερης εκτίμησης ήταν ο μέλας ζωμός, μάλιστα σε τέτοιο σημείο που οι ηλικιωμένοι δεν αναζητούσαν καθόλου το κρέας.

Το άφηναν για τους νεότερους και δειπνούσαν μονάχα με το ζωμό που τους

παρείχαν». Για τους υπόλοιπους Έλληνες πρόκειται για αξιοπερίεργο φαινόμενο. Το πιάτο αυτό αποτελούταν από χοιρινό, αλάτι, ξύδι και αίμα. Συνοδευόταν από τη γνωστή μάζα, σύκα, τυρί και καμία φορά από θηράματα ή ψάρι.

Ο Αιλιανός, συγγραφέας του 2ου και 3ου αιώνα μ.Χ., υποστηρίζει πως στους Λακεδαιμόνιους μάγειρες απαγορευόταν να προετοιμάζουν οτιδήποτε άλλο εκτός από κρέας.

Στην Αρχαία Λακεδαίμονα από την εποχή του βασιλιά και νομοθέτη Λυκούργου κατά τον 8ον π.Χ. αιώνα, γινόντανε στην Λακωνία τα κοινά συσσίτια κατά τα οποία λαός και στρατός τρώγανε τον περίφημο Μέλανα Ζωμό. Σφάζανε το χοίρο και φρόντιζαν με μεγάλη επιμέλεια να μαζέψουν το αίμα του μέχρι ρανίδος. Το αίμα ανακάτευαν με ξύδι για να μην πήξει.

Κατόπιν τηγάνιζαν κρέας και λίπος και μέσα σ’ αυτό έριχναν νερό. Μόλις το νερό άρχιζε να βράζει ανακάτευαν μέσα σ’ αυτό αλεύρι κρίθινο και προσέθεταν λίγο-λίγο το αίμα με το ξύδι. Εν συνεχεία και ενώ συνέχιζε το βράσιμο ρίχνανε νερό ώστε να διατηρείται πάντα αραιά πηχτό, υδαρές. Όταν το παρασκεύασμα δεν απορροφούσε άλλο νερό εσήμαινε πως είχε βράσει και ήταν κατάλληλο για σερβίρισμα.

Αυτό το φαγητό βέβαια με ξύδια, με αίμα, με λίπη και αλεύρια βρασμένα ήταν πολύ βαρύ. Εν πάσει περιπτώσει όπως και να έχουν τα πράγματα, η μέχρι των ημερών μας διατηρημένη αυτή συνήθεια του Μέλανος Ζωμού, είναι έθιμο καθαρά Ελληνικό και παρέμεινε αυτούσιο και αναλλοίωτο δια μέσου των χιλιετηρίδων. πράγμα που δείχνει την Ελληνικότητα της Μάνης.

Θα πρέπει λοιπόν οι νεώτεροι Μανιάτες να το μάθουν, διότι στα τελευταία χρόνια τείνει να σβήσει, ύστερα από την διείσδησιν εις την Μάνην άλλων συνθηκών ζωής και συνηθειών.

Επειδή η επαφή και συγχρονισμός λαών και συνηθειών αλλοιώνει, εν πολλοίς δε και καταργεί τόσον ωραία και αρχαιότατα έθιμα.